

УДК 008 : 312.421

Ольга МАНИЛОВА,

магістрант кафедри дизайну Херсонського національного технічного університету.

Науковий керівник

Анна Анатоліївна БІЛИК,

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри дизайну Херсонського національного
технічного університету

КУРАТОР ЯК ОРГАНІЗАТОР ВИСТАВКОВОГО ПРОСТОРУ

У статті показано роль куратора у створенні виставкового простору, відбито історію створення перших музеїв.

Ключові слова: куратор, інтер'єр, виставковий простір, музей.

В статье показано роль куратора в создании выставочного пространства, прослежено историю создания первых музеев.

Ключевые слова: куратор, интерьер, выставочное пространство, музей.

The article shows the role of curator in the creation of the exhibition space, traced the history of the first museums.

Key words: curator, interior, exhibition space, museum.

Актуальність дослідження обумовлена тим, що професія куратора з'явилася не так давно, тому вивчення специфіки цієї професії та взаємодії з виставковим простором є темою малодослідженою і проблемною. Безумовно, в умовах сучасного постмодерну фігура куратора стає активним учасником творчого проекту. Говорячи про творчий проект, мається на увазі професійність куратора, який повинен взаємодіяти з галеристами, критиками, центрами мистецтв, а також привернути увагу соціуму загалом. Актуальність дослідження також виражається і в тому, що на основі аналізу досвіду кураторської діяльності можна створити достойний арт-ринок і в провінційних містах України з метою популяризації художньої культури краю.

Огляд літератури з теми дослідження. Тема кураторства та його роль у впорядкуванні інтер'єр-простору у науковій літературі нова. Переважно вона розглядалася зарубіжними дослідниками. Одним із них є Ханс Ульріх Обріст автор «Короткої історії кураторства». Сам дослідник безпосередньо пов'язаний з кураторською діяль-

ністю. Він як історик мистецтва, арт-критик, директор лондонської галереї «Серпентайн» на основі власного досвіду та інтерв'ю з провідними кураторами та директорами музеїв з Європи та США зміг показати історію сучасного мистецтва крізь призму музейної практики. Розкрити значення музейного простору у формуванні сучасної культури [1].

Монографія Віктора Мізіано «П'ять лекцій про кураторство» присвячена практичній діяльності у галузі арт-менеджменту. Автор аналізує розвиток арт-ринку, показує професію куратора з позиції актуальності щодо перспектив розвитку сучасного мистецтва [2]. Для розуміння теоретичних засад професії куратора корисною є праця «Кураторство творчих проектів» (навчально-методичний комплекс), де докладно розкрито види кураторства, окрема увага приділена арт-менеджменту. Проте питання ролі куратора в упорядкуванні інтер'єру залишається поза увагою дослідників [3].

Метою статті є розгляд ролі куратора у впорядкуванні інтер'єр-простору.

Результати дослідження. Впорядкування інтер'єрного простору у музеях починається з XVII століття. Першими музеями були кунсткамери. Інтер'єр кожної з кунсткамер відбивав типові для свого часу принципи розміщення предметів та організації внутрішнього простору. Верхню частину площини стін зазвичай займали картини, нижче ярусів картин і в простінках між вікнами часто розташовували зброю і мисливські трофеї. Зі стелі могли звисати опудала риб і тварин, які нерідко стояли і на підлозі разом з іншими великогабаритними предметами. Меблі для розміщення колекцій брали з повсякденного вжитку й ніякими особливими конструктивними відмінностями вони не відрізнялися [4].

У створенні перших музеїв значну роль зіграв Джузеппе Арчімбольдо. Будучи художником при дворі Максиміліана II, він був відповідальний за архітектуру та театрално-художнє оформлення всіх заходів. Також Арчімбольдо брав активну участь у створенні фонтанів, організації ярмарок, оформленні та проведенні свят. Все це він робив для імператора з метою укріплення його політичної влади. Переїхавши до Праги к Рудольфу II, сину Максиміліана II, став організатором придворних свят та маскарадів, робив складні сценічні механізми. Так Арчімбольдо заслужено здобув титул «Майстра свят». Був представником маньєризму. Написав багато картин. Свої картини Арчімбольдо писав виходячи з інтер'єру виставкового простору, він один із перших став застосовувати оптичні ілюзії [1]. У його роботах кожний із елементів має своє значення, проте все разом складає образ.

Портрет імператора Рудольфа II

Автор: Джузеппе Арчімбольдо

<http://piter-history.narod.ru/kunst.html>

Найбільш поширеним предметом інтер'єру у музеях Західної Європи стали шафи-кабінети. Вони представляли собою витончені скриньки або шафи з двома стільцями, за якими були приховані маленькі висувні шухлядки, серед них були і потаємні. Перші музеї зберігали «красиві» утилітарні об'єкти, які використовувалися під час різних обрядових ритуалів, аксесуари інтер'єрів, коштовні речі приватних осіб тощо [6].

Будь-яка виставка розповідає якусь історію, вказуючи глядачеві його маршрут в експозиції. Інтер'єр виставки – це завжди наративний простір. Традиційний художній музей розповідав історію виникнення мистецтва. Окремі твори вписувалися в цю хроніку, втрачаючи своє утилітарне призначення, набуваючи нового змісту [1, с. 4].

Московська міжнародна бієнале молодого мистецтва «Pro це».
<http://yandex.ua/search/?lr=143&text>

Найкращі виставки генерують свій власний тип інтер'єру виставкового простору. Важлива роль у його упорядкуванні належить куратору. У наш час куратор – це невід'ємна частина виставкового простору. Він створює інтер'єр музейного простору, беручи на себе функцію дизайнера.

Куратор розмовляє і взагалі має справу з художниками, переглядає художні роботи, бере участь у публікації текстів художників, пише, коментує, організовує виставки, допомагає в пошуку грошей, оцінює твори мистецтва, придумує проекти і вступає в діалог з інституціями, мас-медіа та відвідувачами виставок [1, с.5].

Правильна подача інсталяції, картин, скульптур, вмiла гра світла, вигідне розта-

шування предметів, розумне використання кольорів у інтер'єрі виставкового простору – це все зобов'язаний знати та вміти куратор. Непродуманий та необережний крок, може розвалити всю концепцію виставки. Тому куратор повинен розуміти всю міру відповідальності, яку на нього покладено.

Інтер'єр виставкового приміщення
Автор роботи: Максим Нозарчук
<http://yandex.ua/search/?lr=143&tex>

Висновки. Таким чином, дослідження дозволяє зазначити, що професія куратор є не лише актуальною з позиції арт-менеджменту, а й з важливою в упорядкуванні музейного простору. Куратор повинен вміти не лише продати свій проект, а й правильно його презентувати.

ЛІТЕРАТУРА

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/3643>
2. Обріст Х. Коротка історія кураторства.– Москва, 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=4375125
3. Мізіано В. П'ять лекцій про кураторство. – Москва, 2014[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=8205771
4. Бокова А. Учбово-методичний комплекс: кураторство творчих проектів, 2014. –19с.
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://piter-history.narod.ru/kunst.html>;
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.xurma.ru/istoriya-kunstkamery>